

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про Бюро економічної безпеки» (реєстр. № 3087-1 від 06.03.2020), внесений народними депутатами України Устенком О. О. та Холодовим А. І. (далі – законопроект).

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту його метою є створення організаційно-правових засад діяльності Бюро економічної безпеки (далі – БЕБ), головним завданням якого є забезпечення економічної безпеки держави шляхом побудови на основі використання нових ризик-орієнтованих методів кримінального аналізу системи своєчасного виявлення та усунення системних загроз у сфері публічних фінансів, запобігання їх виникненню в майбутньому.

Законопроектом пропонується:

створити БЕБ як державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує економічну безпеку держави у сфері публічних фінансів;

визначити, що БЕБ утворюється відповідно до Закону, є підзвітним Президенту України та Верховній Раді України, при цьому контроль за діяльністю БЕБ здійснюється комітетами Верховної Ради України, до предметів відання яких належать питання законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та питання податкової та митної політики;

нагляд за додержанням БЕБ законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності і досудового розслідування здійснює Генеральний прокурор безпосередньо та через уповноважених ним прокурорів;

систему БЕБ складають Центральний офіс, підпорядковані йому територіальні органи та Тренінговий центр, які є органами БЕБ;

гранична чисельність працівників БЕБ затверджується Президентом України за поданням Директора БЕБ; структура та штатна чисельність органів БЕБ затверджуються наказом БЕБ;

директор БЕБ призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України строком на п'ять років і не може займати посаду більше ніж два строки поспіль;

добір кадрів на посади в БЕБ здійснюється на конкурсній основі, крім керівного складу БЕБ (заступники директора, керівники територіальних органів та самостійних структурних підрозділів БЕБ призначаються на посади без конкурсу);

забезпечити виконання БЕБ кримінально-процесуальної, оперативно-розшукової та адміністративної функцій, при цьому змінюються підстави для початку кримінального провадження за статтями, що відносяться до підслідності БЕБ;

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000099F72E001EEF8200

Підписувач Воробей Світлана Іванівна

Дійсний з 30.03.2020 0:00:00 по 30.03.2022 0:00:00

Міністерство фінансів України

11110-05-3/10110 від 06.04.2020

формування процесу досудового розслідування на основі ІІР моделі (Intelligence Led Policing), керованого аналітикою. В основу процесу прийняття управлінських рішень закладається система аналізу ризиків та загроз на прикладі європейського досвіду;

до основної підслідності БЕБ віднесено розслідування за кримінальними правопорушеннями за 21 статтею Кримінального кодексу України (далі ККУ): 159-1, 204, 205-1, 212, 212-1, 218-1, 219, 220-1, 220-2, 222, 222-1, 223-1, 223-2, 224, 231, 232, 232-1, 232-2, 233, статтями 210 і 211 (якщо не підслідні НАБУ);

перепідготовка та підвищення кваліфікації працівників БЕБ, які повинні мати базову вищу освіту, здійснюватиметься у Тренінговому центрі.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Згідно із пояснювальною запискою до законопроекту його реалізація не потребуватиме додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України у 2020 році при звільненні працівників податкової міліції, так як фінансування цих витрат можливо здійснити в межах наявних їм бюджетних асигнувань. Автори законопроекту також посилаються на Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», яким передбачені 1,288 млрд грн видатків на створення органу, який буде здійснювати розслідування злочинів у сфері публічних фінансів.

Водночас слід зазначити, що розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.02.2020 № 118-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству фінансів на 2020 рік» за бюджетною програмою 3502010 «Керівництво та управління у сфері фінансових розслідувань» зменшено видатки споживання на суму 429 380,5 тис. грн (з них оплата праці – 308 989,1 тис. грн, комунальні послуги та енергоносії – 12 885,5 тис. грн).

Крім того, законопроект містить норми, реалізація яких може мати неоднозначний вплив на бюджет і потребувати виділення додаткових коштів, зокрема, на виплату одноразової грошової допомоги при звільненні з військової служби, оплату праці працівників БЕБ.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Розробником законопроекту у порушення вимог статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» не додано фінансово-економічного обґрунтування до законопроекту (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій стосовно реальних джерел покриття видатків державного бюджету.

Розрахувати збільшення видатків державного бюджету на оплату праці працівників БЕБ не представляється можливим, оскільки законопроектом не визначена конкретна чисельність БЕБ. Відповідно до статті 12 законопроекту гранична чисельність працівників БЕБ затверджується Президентом України за поданням Директора БЕБ.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо покриття можливих витрат бюджету у поточному

бюджетному періоді відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Стаття 9 законопроекту передбачає участь БЕБ у формуванні бюджету в частині формування бюджетного запиту до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної фінансової і бюджетної політики. Однак відповідно до статті 19 Бюджетного кодексу України однією із стадій бюджетного процесу є складання та розгляд Бюджетної декларації.

Водночас пунктом 2 статті 1 законопроекту пропонується підпорядкувати БЕБ Президенту України та Верховній Раді України, у зв'язку з чим Міністерство фінансів України не визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

Крім того, абзацом першим пункту 2 статті 9 законопроекту гарантується «повне та своєчасне фінансування діяльності БЕБ в обсязі, достатньому для його належного функціонування», але в умовах обмежених фінансових ресурсів держава не може повністю забезпечити потребу в видатках. Тому пропонуємо зазначений пункт викласти у такій редакції: «Повне та своєчасне фінансування діяльності БЕБ в межах затверджених бюджетних призначень на відповідний бюджетний період гарантується державою».

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

За результатами розгляду законопроекту слід зазначити таке.

1. Норми законопроекту підлягають приведенню у відповідність до Бюджетного кодексу України.

2. Підпунктом 24 пункту 2 розділу V законопроекту передбачено внесення змін до Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні». Зокрема, стаття 7 зазначеного закону викладається у новій редакції та доповнюється частиною другою такого змісту: «Орган державного фінансового контролю зобов'язаний надавати БЕБ у повному обсязі інформацію про ревізії та їх результати. Така інформація надається в електронній формі у форматі бази даних, витягу та/або в іншому вигляді на підставі міжвідомчих угод (договорів, меморандумів) або спільних наказів (розпоряджень) та протоколів».

При цьому частиною другою статті 12 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» визначено, що працівники органу державного фінансового контролю зобов'язані у випадках виявлення зловживань і порушень чинного законодавства передавати правоохоронним органам матеріали ревізій, а також повідомляти про виявлені зловживання і порушення державним органам. Тобто, зазначена норма стосується взаємодії органу державного фінансового контролю з усіма правоохоронними органами стосовно передачі матеріалів ревізій та інформування про їх результати.

З огляду на викладене та з метою недопущення повтору норм права, які містяться в інших нормативно-правових актах, пропонуємо виключити із підпункту 24 пункту 2 розділу V законопроекту норму щодо надання БЕБ у повному обсязі інформації про ревізії та їх результати.

У разі необхідності порядок взаємодії БЕБ з органами державного фінансового контролю може бути визначений міжвідомчою угодою або спільним наказом, укладення яких також передбачено частиною першою статті 21 законопроекту.

3. Законопроект передбачає надання Директору БЕБ «доступу до державної таємниці усіх ступенів секретності за посадою після надання йому допуску до державної таємниці за відповідною формою». Відповідно до Закону України «Про державну таємницю» доступ до інформації, що містить державну таємницю, надається володільцем такої інформації особі відповідно до її службових обов'язків. Тому, положення законопроекту потребують в частині використання термінів «доступ» та «допуск» державної таємниці, з метою недопущення створення ситуації, коли директор БЕБ буде єдиною в Україні особою, яка матиме доступ до усієї секретної інформації в державі, наданий законом, а не володільцями такої інформації.

Виходячи із зазначеного, проект Закону України «Про Бюро економічної безпеки» (реєстр. № 3087-1 від 06.03.2020), внесений народними депутатами України Устенком О.О. та Холодовим А.І., може бути підтриманий у разі врахування вищезазначених зауважень.

Заступник Міністра фінансів України

Світлана ВОРОБЕЙ